

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobců: a) **Mgr. et Mgr. V. M., Ph.D.**
bytem X
b) **Mgr. A. L.**
bytem X
oba zastoupeni advokátkou Mgr. Zuzanou Candigliota
sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba, aby soud určil, že zásah dne 31. 10. 2015 spočívající v:
- (i) výzvách k prokázání totožnosti žalobců,
 - (ii) hrozbě použití donucovacích prostředků v případě neuposlechnutí této výzvy,
 - (iii) postupu policistů spočívajícího v obestoupení osob, mezi nimiž byly rovněž žalobci, nacházejících se v dotčeném čase v ústí Opletalovy ulice, a dočasného znemožnění jejich odchodu,
 - (iv) osobní prohlídce žalobce a),

- (v) dočasném omezení osobní svobody žalobce a) ve formě jeho převozu na policejní služebnu,

byl nezákonný, **se zamítá.**

- II. Žaloba, aby bylo žalovanému přikázáno zlikvidovat audiovizuální záznamy dokumentující ztotožnění žalobců a záznamy o tomto ztotožnění, **se zamítá.**

- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A.

1. Dne 31. 10. 2015 se konalo na Horním náměstí ohlášené shromáždění organizované Dělnickou mládeží, jejímž účelem měla být kritika kroků evropských politiků ve vztahu k migračním otázkám. Shromáždění mělo být zahájeno na Horním náměstí, odkud se jeho účastníci měli vydat na průvod ulicí Opletalova, 8. května, nám. Národních hrdinů, tř. Svobody, Pavelčákova a ukončeno mělo být znovu na Horním náměstí. Žalobci se dostavili na Horní náměstí, neboť chtěli vyjádřit nesouhlas se shromážděním extremistů - Dělnické mládeže proti přijímání uprchlíků a za vystoupení z Evropské unie a obecně vyjádřit nesouhlas s radikalizací společnosti a rostoucí xenofobií.

B.

2. Dle vyjádření žalobce a), tento nejdříve pobýval na Horním náměstí, později, kolem 16. hodiny, přišel na roh ulic Opletalova a Ostružnická za ostatními lidmi, kteří zde společně postávali. Bez jakékoli předchozí výzvy nebo upozornění byli všichni lidé, kteří se zde nacházeli, obstoupeni z obou stran řadami policistů. Následně přišel policista z antikonfliktního týmu (dále jen „A.“) a sdělil, že všechny osoby, které se v prostoru nacházejí, budou ztotožněny z důvodu, že chtějí ztotožnit osoby, které se dopustily údajného přestupku v jinou dobu na jiném místě, a to ve vzdálenosti asi 200 m na Horním náměstí.
3. Žalobce a) odmítl výzvě k prokázání totožnosti vyhovět s tím, že k tomu nemá Policie ČR zákonný důvod. Policisté jej přímo na místě prohledali, avšak občanský průkaz u něj nenalezli. Poté mu nasadili pouta, přestože kromě odmítnutí prokázání totožnosti nekladl žádný odpor, a ani osobní prohlídce se nebránil. Následně byl převezen na služebnu Policie ČR v ulici Sokolská. Na služebně na naléhání příslušníka Policie ČR poskytl své osobní údaje a následně byl propuštěn.
4. Žalobce b) sled událostí popsal tak, že se dostavil na Horní náměstí okolo 15. hodiny. Při projevech členů Dělnické mládeže žalobce b) na místě popocházel, držel fotoaparát, případně s někým hovořil. Asi v 15:40 – 15:45 h se žalobce b) spolu s dalšími lidmi přesunul k ústí Opletalovy ulice na Horní náměstí, část se z náměstí odebrala jinam a naopak se k rohu Opletalovy a Ostružnické postupně dostavili další lidé, kteří původně na Horním náměstí nebyli. Část lidí postávala na chodníku a na silnici v Opletalově ulici, část na širším chodníku v Ostružnické ulici. Po chvíli postupně došlo k zablokování průchodu Opletalovou ulicí směrem z náměstí dodávkami policie a kordonem těžkooděnců a lidé

zdržující se v ústí Opletalovy a Ostružnické ulice byli z obou stran uzavřeni složkami policie. Krátce po 16. hodině vedl policista z A. krátký informační projev, ve kterém přítomné informoval, že se dopustili (neupřesněného) přestupku, proto policisté provedou perlustraci všech obklíčených osob, provede se vyhodnocení natočeného materiálu a předvolání těch, kteří se něčeho dopustili. Žalobce b) byl vyzván policistou ke ztotožnění asi v 17.00 hod., kterému se pod pohrůžkou převezení na služebnu povolil. Byl mu odebrán občanský průkaz, který byl stejně jako žalobce b) natočen na kameru, žalobce b) sdělil policistovi své telefonní číslo. Žalobce b) byl po 17. h propuštěn, aniž by mu bylo sděleno, z jakého přestupku je podezřelý nebo jiný relevantní důvod kontroly totožnosti.

5. Podstatou sporu (viz bod 52. odst. [43] tohoto odůvodnění) je konkrétně zákonnost: (i) výzev k prokázání totožnosti žalobců, (ii) hrozby použití donucovacích prostředků v případě neuposlechnutí této výzvy, (iii) postupu policistů spočívajícího v obestoupení osob, mezi nimiž byly rovněž žalobci, nacházejících se v dotčeném čase v ústí Opletalovy ulice, a dočasného znemožnění jejich odchodu, (iv) osobní prohlídky žalobce a), (v) přiložení pout žalobci a), (vi) dočasného omezení osobní svobody žalobce a) ve formě jeho převozu na policejní služebnu. Současně se žalobci domáhali, aby (vii) bylo žalovanému příkázáno zlikvidovat audiovizuální záznamy dokumentující jejich ztotožnění a záznamy o tomto ztotožnění.

C.

6. Krajský soud ve věci již rozhodoval rozsudkem ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, kdy rozhodoval současně ve vztahu ke dvěma žalovaným, a to Krajskému ředitelství Olomouckého kraje a Ministerstvu vnitra ČR, přičemž dospěl k závěru, že pasivně legitimovaným je Krajské ředitelství Olomouckého kraje. Shora uvedeným rozsudkem krajský soud:
- I. určil nezákonnost zásahu žalovaného Krajského ředitelství Olomouckého kraje dne 31. 10. 2015 spočívajícího ve:
- a) výzvě k prokázání totožnosti žalobců nrap. S.,
 - b) osobní prohlídce žalobce a),
 - c) přiložení pout žalobci a),
 - d) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci b) v době od 15:45 do 17:10 hodin,
 - e) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci a) od 15:45 hodin, následný převoz na obvodní oddělení Olomouc 1 a znemožnění jeho odchodu až do okamžiku, kdy byl propuštěn;
- II. Krajskému ředitelství Olomouckého kraje přikázal zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění;
- III. ve zbytku žalobu ve vztahu mezi žalobci a Krajským ředitelstvím Olomouckého kraje zamítl;
- IV. žalobu ve vztahu mezi žalobci a Ministerstvem vnitra zamítl;
- V. - VI. rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobců a žalovaného; a
- VII. rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu žalobců a Ministerstva vnitra.
7. Tento rozsudek byl ke kasační stížnosti Krajského ředitelství Olomouckého kraje ve výrocích I., II., V. a VI. zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Výroky III.,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

IV. a VII. rozsudku zdejšího soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/ 2016-78 zůstaly nedotčeny.

8. Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38 na rozdíl od krajského soudu uzavřel, že pasivně legitimovaným je v posuzované věci pouze Ministerstvo vnitra (v odst. 7-9 žalovaný 2/, pozn. krajského soudu), neboť původcem posuzovaného zásahu byl veřejný ozbrojený sbor, a proto bylo nutné určit žalovaného postupem uvedeným v § 83 větě za středníkem s. ř. s. Dále konstatoval, že „*v situaci, kdy výrok IV., zamítající žalobu vůči žalovanému 2), nebyl žalobci napaden podáním souběžné kasační stížnosti, není možné již toto pochybení v dalším řízení před krajským soudem napravit.*“
9. Krajský soud proto rozsudkem ze dne 20. 6. 2017, č. j. 65 A 1/2016-112 žalobu zamítl.
10. Následně však Ústavní soud ČR nálezem ze dne 25. 10. 2018, č. j. I. ÚS 2164/17 rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016-38 a rozsudek krajského soudu ze dne 20. 6. 2017, č. j. 65 A 1/2016-112 k ústavní stížnosti žalobců zrušil pro porušení základního práva stěžovatelů na spravedlivý proces, zaručené jim čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud nikterak nezpochybnil názor Nejvyššího správního soudu vyslovený k otázce pasivní legitimace žalovaného 1), označil však za neakceptovatelné, že za situace, kdy kasační soud (na rozdíl od krajského soudu) dovodil, že pasivně legitimovaným účastníkem měl být žalovaný 2), nepřistoupil též ke zrušení výroku rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta (pro nedostatek pasivní legitimace) žaloba proti žalovanému 2).
11. Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl znovu rozsudkem ze dne 28. 5. 2020, č. j. 3 As 205/2016-63, kdy zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 65 A 1/2016-78, a to jeho výroky I., II., IV., V., VI. a VII. a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nedotčen zůstal výrok III. Nejvyšší správní soud setrval na svém dříve vysloveném závěru, že pasivně procesně legitimovaným subjektem je Ministerstvo vnitra a nikoli Krajské ředitelství Olomouckého kraje a zavázal krajský soud, aby posoudil důvodnost žaloby ve vztahu k žalovanému Ministerstvu vnitra.
12. Krajský soud s ohledem na vyslovený závěr, jímž je dle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán, následně již jednal jako se žalovaným pouze s Ministerstvem vnitra.
13. Žalovaný (Ministerstvo vnitra) se k žalobě vyjádřil dne 24. 2. 2016 pouze tak, že dle jeho názoru namítaný zásah provedli příslušníci Krajského ředitelství Olomouckého kraje a proto žalovaný není ve věci pasivně legitimován. U soudního jednání konaného dne 7. 9. 2020 uvedl, že navrhuje zamítnutí žaloby s tím, že od samotného počátku tu bylo podezření na přestupkové jednání spočívající v narušování ohlášeného shromáždění. Pokud následně došlo ke ztotožňování osob, je nutno celý zásah posuzovat nikoli globálně, ale individuálně z pohledu tvrzeného narušení práv každého z žalobců. Zdůraznil, že výzvy včetně důvodů lustrace sděleny byly, a to nejen hromadně, ale také při individuálních debatách obou žalobců s příslušnými policisty. Celou akci měl současně za přiměřenou, kdy nad rámec předmětného zjištění nebylo žalobcům zamezováno ve vyjadřování jejich názorů, byť s podezřením na přestupek. Nedošlo ani k žádnému nepřiměřenému zásahu do osobní integrity žalobců. Pokud žalobce a) z vlastního rozhodnutí neuposlechl výzvu policisty, následovaly toliko nutné na to navazující úkony.

14. Nato podepsaný soud o věci znovu rozhodl rozsudkem ze dne 7. 9. 2020, č. j. 65 A 1/2016-167, kdy

I. určil, že zásah dne 31. 10. 2015 spočívající ve:

- a) výzvě k prokázání totožnosti žalobců nprap. Stržínkem,
- b) osobní prohlídce žalobce a),
- c) přiložení pout žalobci a),
- d) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci b) v Olomouci v době od 15:45 do 17:10 hodin,
- e) zajištění a znemožnění odchodu z ulice Opletalova v Olomouci v prostoru mezi ulicí Ostružnickou a ulicí 8. května žalobci a) od 15:45 hodin do následné individuální výzvy k prokázání totožnosti směřující vůči němu,

byl nezákonný;

II. žalovanému přikázal zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním dne 31. 10. 2015 a zlikvidovat záznamy o tomto jejich ztotožnění, to vše do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku;

III. ve zbytku žalobu zamítl;

IV. - V. rozhodl o náhradě nákladů řízení.

15. I právě uvedený rozsudek zdejšího soudu byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2021, č. j. 3 As 329/2020-37, v rozsahu výroku I. bodů a), b), d) a e) a výroků II., IV. a V., přičemž věc byla v tomto rozsahu vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení. Kasační stížnost proti výroku I. bodu c) rozsudku uvedenému v odst. 14. tohoto odůvodnění byla zamítnuta.
16. Předmětem nynějšího rozhodování krajského soudu je tak žaloba, aby soud určil, že zásah dne 31. 10. 2015 spočívající v:
- (i) výzvách k prokázání totožnosti žalobců,
 - (ii) hrozbě použití donucovacích prostředků v případě neuposlechnutí této výzvy,
 - (iii) postupu policistů spočívajícího v obestoupení osob, mezi nimiž byly rovněž žalobci, nacházejících se v dotčeném čase v ústí Opletalovy ulice, a dočasného znemožnění jejich odchodu,
 - (iv) osobní prohlídce žalobce a),
 - (v) dočasném omezení osobní svobody žalobce a) ve formě jeho převozu na policejní služebnu. Současně se žalobci domáhají, aby (vi) bylo žalovanému přikázáno zlikvidovat audiovizuální záznamy dokumentující jejich ztotožnění a záznamy o tomto ztotožnění.

D.

17. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že dne 14. 9. 2015 bylo Magistrátu města Olomouce oznámeno, že se dne 31. 10. 2015 v Olomouci na Horním náměstí uskuteční shromáždění organizované Dělnickou mládeží, jehož účelem měla být kritika kroků evropských politiků ve vztahu k migračním otázkám. Z Horního náměstí se účastníci shromáždění měli vydat na průvod ulicemi Opletalova, 8. května, Náměstí Národních hrdinů, třída Svobody, Pavelčákova a průvod měl být ukončen znovu na Horním náměstí.
18. Z úředního záznamu sepsaného dne 9. 11. 2015 pprap. M. G. bylo zjištěno, že tento se zúčastnil demonstrace jako velitel družstva a člen pořádkové jednotky Olomouckého kraje. Po příjezdu na Horní náměstí viděl dvě skupiny lidí. Větší, což byli účastníci demonstrace,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

asi 400 osob, a menší asi 100 osob, které na sebe pokřikovaly a hrozily si vzájemným napadením, a to oboustranně. Došlo k rozdělení obou skupin členy policejních jednotek. V jednom momentě už po rozdělení obou skupin hodil některý z odpůrců demonstrace mezi účastníky zapálenou světlici. V momentě, kdy mělo dojít k ukončení proslovu a zahájení protestního pochodu, se všechny osoby, které byly proti uvedené demonstraci, organizovaně a cíleně přesunuly do ulice Opletalova v Olomouci. Tyto osoby se všechny postavily do ulice Opletalova tak, že zablokovaly celou tuto ulici, která v tu chvíli byla celá neprůjezdná a neprůchodná. Toto učinily, neboť věděly, kudy má vést trasa pochodu demonstrace a tímto chtěly úmyslně pochodu zabránit, některé si i sedaly na zem. Jelikož se tímto tyto osoby dopustily přestupku dle § 14 odst. 2 písm. h) zákona č. 84/1990 Sb. bylo rozhodnuto o ztotožnění všech osob, které se tohoto přestupku dopustily. Pprap. G. dále uvedl, že se přesunul s družstvem k restauraci Potrefená husa a policisté provedli uzavření ulice a to z toho důvodu, aby mohlo dojít k zjištění totožnosti osob, které se v té době dopouštěly přestupkového jednání, a dále k tomu, aby se mezi tyto účastníky nedostaly osoby, které s uvedenou protidemonstrační akcí neměly nic společného.

19. Z úředního záznamu sepsaného dne 3. 11. 2015 plk. Mgr. R. J., zástupcem vedoucího Územního odboru Olomouc, PČR bylo zjištěno, že v 15:00 hodin se na Horním náměstí v Olomouci shromáždilo cca 550 osob příznivců Dělnické mládeže, pravicového spektra a sympatizujících osob a během úvodních proslovů se na Horní náměstí zcela organizovaně dostavila skupina cca 80 příznivců L. č. p. s. a s. osob. Tato skupina již při vstupu na náměstí velmi intenzivně křikem a za užití píšťalek, transparentů a hrkaček projevovala nesouhlas s vedenou migrační politikou pravicové scény. Ve směru k ul. Riegrova obkroužila účastníky shromáždění a na tyto začala pokřikovat různé vulgarismy a slovně projevovala nesouhlas s odpůrci přijímání uprchlíků. Evidentně byl v uvedenou chvíli přerušen projev, neboť z důvodu značného hluku nebylo řečníkovi rozumět. Již uvedeným jednáním byl porušen chráněný zájem, kterým byl nerušený výkon shromažďovacího práva před projevy, které jej narušily či znemožnily. Vzhledem k napětí mezi skupinami a možné další eskalaci jednání nebylo z taktického hlediska rozhodnuto o důsledném postihu, bylo rozhodnuto o preventivním oddělení obou táborů. V průběhu shromáždění bylo zaznamenáno vhození dýmovnice do davu osob, přičemž dvě osoby podezřelé z uvedeného jednání byly zajištěny a následně omezeny na osobní svobodě, a dále došlo k poškození aparatury Dělnické mládeže, rovněž byla jedna osoba zajištěna. Bezprostředně před ukončením plánovaného shromáždění a započítím předem ohlášeného průvodu organizovaného Dělnickou mládeží se z Horního náměstí výše popsaná skupina osob levicového spektra opět zcela záměrně a organizovaně vydala směrem k ulici Opletalova, kde měl být veden původně ohlášený průvod. Tato skupina ulici úmyslně a v celé své šíři zablokovala, aby tak zcela záměrně zamezila plánovanému průvodu. Vzhledem k předchozím incidentům a skutečnosti, že u některých zajištěných osob byly nalezeny zbraně, hrozila v daném okamžiku důvodná obava, že dojde ke střetu mezi příznivci obou táborů a především k hromadnému narušení veřejného pořádku, potažmo k ohrožení osob. Z uvedeného důvodu došlo neprodleně ke změně ohlášené trasy průvodu, který se vydal na pochod ulicemi 28. října, 8. května, třída Svobody, Pavelčákova a skončil na Horním náměstí. Po skončení průvodu bylo shromáždění ze strany organizátorů Dělnické mládeže ukončeno. V ulici Opletalova došlo k hromadnému zajištění celkem 93 osob, které dlouhodobě a zcela záměrně svým jednáním blokovaly ulici Opletalova v Olomouci, čímž se dopustily přestupku dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Nutno konstatovat, že bylo přistoupeno výhradně k zajištění osob, které se dopustily

protiprávního jednání, nikoliv náhodných osob nebo procházejících. Byla provedena kontrola totožnosti osob, přičemž po pominutí důvodů zajištění byly osoby z místa průběžně, bez zbytečného odkladu, propouštěny (doba omezení osobní svobody posledního z nich 17:10 hod. dne 31. 10. 2015).

20. Z úředního záznamu sepsaného dne 14. 12. 2015 por. Bc. L. S., komisařem OVK Jeseník bylo zjištěno, že tento se snažil vyjasnit okolnosti související s poučováním osob, které byly na místě zajištěny a u kterých byla prováděna kontrola totožnosti. K dané věci pouze zjistil, že osoby měly informovat členové A. o tom, jak bude kontrola probíhat, a jako důvod kontroly nrap. Bc. J. S. těmto osobám uvedl, že se mezi kontrolovanými osobami nacházejí osoby, které se dříve na Horním náměstí dopustily přestupku. Nrap. J. S. por. S. uvedl, že členové A. občany pouze informují a v žádném případě toto informování nebylo poučením ve smyslu zákona o policii a důvodech omezení svobody a důvodech ke zjištění totožnosti. Z úředního záznamu sepsaného dne 18. 12. 2015 prap. Bc. T. O., který byl členem A., bylo zjištěno, že byl ve dvojici s nrap. Bc. S. a že dostali pokyn od velitele A. K., že se mají přesunout do ulice Opletalova a sdělit skupině osob, že se dopustily protiprávního jednání. Komunikaci měl na starosti nrap. S.
21. Z úředního záznamu sepsaného dne 5. 11. 2015 hlídkou SKPV odboru obecné kriminality PČR bylo zjištěno, že při demonstraci na Horním náměstí, na něž se organizovaně přesunula celá skupina cca 80 osob, která již při vstupu na náměstí velmi intenzivně křikem a za užití pískálek, transparentů a hrkaček projevovala nesouhlas s projevem. Evidentně byl v uvedenou chvíli přerušen projev, neboť z důvodu značného hluku nebylo řečníkovi rozumět. Uvedeným jednáním bylo narušeno shromáždění Dělnické mládeže. Kolem 15:40 hod. se přesunula skupina cca 80 osob i s transparenty do ulice Opletalova, tuto úmyslně a v celé její šířiablokovala, aby zcela záměrně zamezila plánovanému průvodu příznivců Dělnické mládeže. Dne 31. 10. 2015 v 16:10 hod. v Olomouci na ulici Opletalova byli podle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii zajištění účastníci blokády. Během provádění zákroků policisty vyzýval žalobce a) ostatní osoby, aby nespolupracovaly s policií a neukazovaly žádné doklady.
22. Ze záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 por. Mgr. R. Ř., komisařem Obvodního oddělení PČR Olomouc I, bylo zjištěno, že toho dne v době kolem 16:25 hod. byl spolu s dalšími dvěma kolegy požádán o provedení eskorty – předvedení osoby z Horního náměstí na OO PČR Olomouc I. Z řad přívrženců krajně levicových uskupení jim byla předána osoba, která odmítla na výzvu policistů sdělit a prokázat svoji totožnost. Tato osoba byla z důvodů uvedených v ust. § 63 odst. 3 zákona o policii předvedena na útvar OO PČR Olomouc I k prokázání totožnosti. Již při samotné eskortě služebním vozidlem probíhala s předváděnou osobou komunikace směřující ke zjištění její totožnosti. Poté, co byla předvedena na OO PČR Olomouc I, sdělila totožnost, která byla neprodleně ověřena, a bylo tak zjištěno, že se jedná o V. M. [žalobce a)]. Po ověření totožnosti a po dohodě s dozorcím útvaru OO PČR Olomouc I byla celá věc s předvedenou osobou projednána a vyřízena domluvou, po které byla osoba propuštěna. V souladu s ust. § 54 písm. a) zákona o policii byla zajištěná a předváděná osobě při eskortě přiložena služební pouta, která byla sejmuta bezprostředně po příchodu na základní útvar OO PČR Olomouc I. Por. Ř. dále uvedl, že dle jeho zjištění došlo k zajištění 98 osob z řad příznivců L., které dlouhodobě a zcela záměrně blokovaly ul. Opletalova v Olomouci, kudy měla vést trasa pochodu příznivců Dělnické mládeže. K zabránění střetů obou táborů byla bezprostředně před pochodem původní trasa pochodu odkloněna. K zajištění osob tak došlo v souladu s ust. §

26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, neboť osoby se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Všechny osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění účelu předem plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno ke kontrole totožnosti osob v ul. Opletalova.

23. Z úředního záznamu sepsaného dne 12. 11. 2015 nrap. Bc. J. S., vrchním inspektorem obvodního oddělení PČR Hranice, bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 byl jako člen A. vyslán na roh ulic Ostružnická a Opletalova, aby sdělil občanům, kteří v té době byli tzv. „zabalení“ příslušníky policejních jednotek Olomouckého kraje, že bude probíhat jejich perlustrace. Jednalo se o osoby, které v průběhu shromáždění Dělnické mládeže proti tomuto demonstrovaly a při rušení akce byly policisty A. upozorňovány na porušování zákona o právu shromažďovacím. Při samotném sdělování informace nejprve oslovil osoby, které se zde nacházely, že budou kontrolovány policií, sdělil, jak bude kontrola probíhat, a jako důvod uvedl, že se mezi osobami nacházejí ti, kteří se dříve na Horním náměstí dopustili přestupku podle § 14 zákona o právu shromažďovacím. Po sdělení výše uvedených skutečností byly členům A. kladeny různé dotazy, na které tito slušně a bez emocí odpovídali.
24. Z úředního záznamu sepsaného dne 14. 12. 2015 por. Bc. L. S., komisařem OVK Jeseník bylo zjištěno, že telefonicky kontaktoval npor. Mgr. P. Š., který na místě byl policistou zajišťující osoby. Tento mu k objasnění situace uvedl, že na místě mu sdělil zástupce velitele opatření plk. J., že z pokynu velitele opatření plk. Mgr. J. M., MBA, má v souladu s ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii zajistit osoby, které se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím a které v té době blokují ulici Opletalovu, jelikož všechny tyto osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům shromáždění ve splnění účelu předem plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, a současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Dále uvedl, že měli provést zajištění, zjištění totožnosti a vyhotovení formuláře „kontrola osoby“. Npor. Š. dále uvedl, že v době, kdy hovořil s plk. J., tak s osobami blokujícími ulici Opletalovu hovořil člen A., který jim vysvětloval, proč bude provedena kontrola totožnosti. Přesné znění rozhovoru vzhledem k hluku a vzdálenosti však neslyšel. Vzhledem k tomu, že viděl člena A. s osobami hovořit, předpokládal, že tento je poučuje v souladu se zněním zákona o policii o právních důvodech prováděných úkonů, a osoby již osobně znovu nepoučoval. Byl svědkem toho, kdy v průběhu zjišťování totožnosti se osoby znovu ptaly na důvod zjišťování totožnosti a toto bylo těmito jednotlivými policisty opětovně sdělováno.
25. Z úředního záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 npor. Mgr. P. Š., zástupcem vedoucího Obvodního oddělení PČR Olomouc II, bylo zjištěno, že bezprostředně před ukončením plánovaného shromáždění a započítím předem ohlášeného průvodu Dělnické mládeže se z Horního náměstí v Olomouci vydala směrem k ul. Opletalova skupina cca 100 příznivců L., kteří zcela organizovaně a úmyslně v celé šíři zablokovali ulici Opletalova, aby zamezili plánovanému průvodu příznivců Dělnické mládeže. Na základě rozhodnutí velitele opatření došlo v 16:10 hodin na počátku ulice Opletalova k hromadnému zajištění osob dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, neboť osoby se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Všechny osoby nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění účelu předem

plánovaného a řádně ohlášeného shromáždění s průvodem, současně byla dána obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat. Byla provedena kontrola totožnosti osob a po pominutí důvodu zajištění byly osoby z místa propuštěny.

26. Z úředního záznamu sepsaného dne 16. 12. 2015 pplk. Mgr. D. V., radou 18. oddělení pracoviště Olomouc GIBS, bylo zjištěno, že tento byl příslušníkem A., jeho velitelem byl ustanoven koordinátor nprp. P. K. Na základě ústního rozkazu nprp. K. se přemístil společně s dalšími třemi členy A. na roh ulic Ostružnická a Opletalova v Olomouci v době, kdy již došlo k policejnímu zákroku k zajištění demonstrujících osob na tomto místě. Bylo mu sděleno, že tyto osoby narušují řádně oznámenou trasu průvodu demonstrantů, čímž se dopustily přestupku, na základě čehož došlo k jejich zajištění s tím, že po nich bude žádáno prokázání totožnosti. Na místo byli vysláni za účelem předání této informace. Tuto informaci se rozhodl sdělit zajištěným nprap. Bc. J. S. Současně jim sdělil, co od nich bude požadováno a co bude dále následovat, pplk. V. uvedl, že on sám k davu v tu dobu nijak nepromlouval.
27. Z úředního záznamu o zajištění osoby sepsaného npor. Mgr. P. Š. dne 31. 10. 2015 bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 v 16:10 hod. bylo zajištěno na začátku ulice Opletalova v Olomouci ve směru chůze z Horního náměstí celkem 94 osob, neboť byly přistiženy při jednání, které má znaky správního deliktu, a byla dána důvodná obava, že budou v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci. Předmětným jednáním mělo být zatarasení pozemní komunikace a přilehlých chodníků, zejména nehybným postáváním a posedáváním, přičemž odmítaly toto místo opustit a narušily tak řádně ohlášený průvod ulicemi Opletalova, 8. května, Náměstí Národních hrdinů, třída Svobody, Pavelčákova, Horní náměstí, který měl následovat po ukončení proslovu, čímž nepřístojným chováním bránily účastníkům ve splnění shromáždění Dělnické mládeže, kdy v jejich jednání bylo spatřováno naplnění skutkové podstaty přestupku proti právu shromažďovacímu dle ust. § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Mezi zajištěnými osobami je uveden i žalobce b).
28. Ze záznamu sepsaného dne 31. 10. 2015 plk. Mgr. R. J. o nasazení sil a prostředků PČR při shromáždění Dělnické mládeže v Olomouci bylo zjištěno, že toho dne byly zajištěny 2 osoby dle ust. § 26 odst. 1 písm. a) zákona o policii z důvodu vhození dýmovnice do davu osob, jedna osoba dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii z důvodu poškození aparatury Dělnické mládeže a 98 osob dle ust. § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, které dlouhodobě a zcela záměrně blokovaly ulici Opletalova. Doba omezení osob od 16:10 hod. do 17:10 hod. dne 31. 10. 2015.
29. Z oznámení přestupku ze dne 20. 11. 2015 bylo zjištěno, že na 94 zajištěných osob bylo Policií ČR podáno Magistrátu města Olomouce oznámení z podezření z přestupku proti právu shromažďovacímu podle § 14 odst. 2 písm. f) zákona o právu shromažďovacím. Tohoto přestupku se měly dopustit tím, že dne 31. 10. 2015 v době kolem 16:10 hod. v Olomouci na začátku ulice Opletalova ve směru chůze z Horního náměstí zatarasily pozemní komunikaci a přilehlé chodníky, zejména nehybným postáváním a posedáváním, přičemž zcela zřejmě odmítaly toto místo opustit a narušily tak řádně ohlášený průvod.
30. Z fotografie, která je obsahem správního spisu, bylo zjištěno, že ulice Opletalova je demonstrujícími lidmi zatarasena v celé své šíři.
31. Z úředního záznamu sepsaného dne 3. 11. 2015 por. Mgr. R. Ř., komisařem Obvodního oddělení Olomouc I, bylo zjištěno, že dne 31. 10. 2015 kolem 15. hodiny na Horním

náměstí byla zajištěna osoba, která vhodila funkční pyrotechniku z řad levicových extremistů do shluku osob z řad pravicových extremistů, a současně s ním další osoba, která měla mít při sobě další pyrotechniku a která ji měla dát k dispozici prvnímu zajištěnému.

32. Z výslechu svědka nrap. Bc. J. S. bylo zjištěno, že se účastnil demonstrace jako člen A. v rámci policejního opatření na Horním náměstí v Olomouci, kdy měl osobám sdělit, že se některé osoby dopouštěly protiprávního jednání, protože rušily demonstraci, a tato skupina se pak přesunula na roh ulice Ostružnické a Opletalovy, kde probíhal zákrok a ztotožnění. Sdělil jim, že se dopustily přestupku proti právu shromažďovacímu, asi upřesnil paragrafem. To byl ten důvod, na který dostal svědek pokyn, že jim má jít vysvětlit. Svědek byl za kordonem u zajištěných lidí, byly vytvořeny dva filtry vevnitř, kterými si policisté brali jednotlivé osoby ke ztotožnění, a tam si je následně poučovali. Nebyl svědkem toho, že by došlo k hromadnému poučení způsobem, jakým osoby poučoval svědek sám. Pak nastala druhá fáze, kterou prováděla policie, výzva k prokázání totožnosti a ztotožňování jednotlivců.
33. Z videonahrávek pořízených Policií ČR dne 31. 10. 2015 bylo zjištěno, že je zaznamenán proslov řečníků Dělnické mládeže, pokřikování mezi příznivci shromáždění a jejich odpůrci, obsahu projevu řečníků na nahrávce lze z většiny velmi dobře rozumět, dále je zaznamenán pochod účastníků shromáždění ulicemi města Olomouce, dále je zaznamenáno zjišťování totožnosti osob v ulici Opletalova, kdy policisté osoby kontrolují v systému pátrání, vypisují osobní data, pořizují kamerou záznam dokladů a jednotlivých osob. Na nahrávce označené jako dvd 3 je zaznamenán průběh ztotožnění žalobce b), natočení jeho tváře a jeho občanského průkazu. Dále je zde zaznamenána prohlídka žalobce a) příslušníky policie poté, co se odmítl legitimovat. Při lustraci jedné ze zajištěných osob, která se dotazuje, proč jsou lustrováni všichni na rozdíl od druhé skupiny demonstrujících, této osobě policista sděluje, že je to proto, že brání ve vjezdu, průchodu. Na dvd 1 je zaznamenáno, jak nrap. Bc. J. S. přistupuje k zajištěné skupině osob a sděluje, že se na náměstí dopustili přestupku, tento však není nijak upřesněn, k dotazu z davu, kdo konkrétně, nrap. Bc. S. uvedl, že to je zaznamenáno na videozáznamu a že bude provedena lustrace osob, následně se to vyhodnotí a budou předvoláni ti, kteří se přestupku dopustili. Následně někdo z demonstrantů říká, že možná něco skandovali, na to nrap. Bc. S. odpovídá, že tím se přestupku dopustili. Následuje diskuze o lustraci, žalobce a) uvádí, že se ničeho nedopustil, že se nenechá ztotožnit, nato mu policista sděluje, že bude předveden, žalobce a) říká, že to chce.

E.

34. Pokud žalobci u dnešního jednání navrhovali doplnit dokazování dalším videozáznamem, kterým mělo být znovu prokázáno, že projevy protidemonstrace nedosáhly takové intenzity, aby jimi byly přehlušeny projevy řečníků ohlášeného shromáždění, krajský soud tento důkazní návrh zamítl, neboť uvedenou skutečnost má již za prokázanou jinými důkazními prostředky. Provedení tohoto důkazu by tedy bylo nadbytečné.

F.

35. Podle čl. 19 Listiny základních práv a svobod *právo pokojně se shromažďovat je zaručeno. Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného*

pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.

36. Podle ustanovení § 12 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím ve znění účinném do 31. 10. 2016, *(1) jestliže se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno, zástupce úřadu vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit.*
(2) Za nepřítomnosti zástupce úřadu může shromáždění uvedené v odstavci 1 rozpustit způsobem tam stanoveným i příslušník Policie České republiky ve službě.
(3) Shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno podle § 5, bude způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To platí i pro shromáždění, která nebyla svolána. Odpovědnost svolavatelů za přestupek není dotčena, i když shromáždění nebylo rozpuštěno.
(4) Způsobem uvedeným v odstavci 1 se postupuje i tehdy, jestliže shromáždění konané ve večerních hodinách pokračuje i po stanovené době ukončení (§ 9).
(5) Shromáždění, které bylo oznámeno a nebylo zakázáno, může být způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže se podstatně odchýlilo od oznámeného účelu takovým způsobem, že v průběhu shromáždění nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 nebo nebyly splněny povinnosti účastníků shromáždění podle § 7 odst. 3 a 4.
(6) Shromáždění uvedená v odstavci 3 a v odstavci 5 může zástupce úřadu rozpustit způsobem stanoveným v odstavci 1, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům. V nepřítomnosti zástupce úřadu tak může učinit velící příslušník Policie České republiky.
(7) Zárok směřující k rozpuštění shromáždění provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zárok příslušník Policie České republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6.
(8) Jestliže byl zárok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyrozumí úřad o provedeném zákroku.
37. Podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. f) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění.*
38. Podle ustanovení § 14 odst. 2 písm. h) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně úmyslně zabrání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího.*
39. Podle ustanovení § 15 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím ve znění účinném do 31. 10. 2016, *na shromáždění občanů k účelu uvedenému v § 1 odst. 2, která nebyla svolána (§ 5), se vztahují § 1, 2, § 4 odst. 3, § 7, § 12 odst. 3 a 6, § 13 a 14.*
40. Podle ustanovení § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (dále jen „zákon o policii“) *policista a zaměstnanec policie jsou povinni a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,*

- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,*
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.*
41. Podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii *policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci.*
42. Podle ustanovení § 35 odst. 1, 2 zákona o policii *policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání zbraně, hrozí-li nebezpečí, že jí bude neoprávněně užito k násilí nebo pohrůžce násilím. Po předchozí marné výzvě je policista oprávněn zbraň odebrat. Policista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud*
- a) osobní svoboda osoby má být omezena,*
- b) proti ní směřuje zákrok, nebo*
- c) proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň.*
43. Podle ustanovení § 62 odst. 1 zákona o policii *policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.*
44. Podle ustanovení § 63 odst. 2 písm. a), l) zákona o policii *policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu nebo při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.*
45. Podle ustanovení § 63 odst. 3 zákona o policii *odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti. Potřebnou součinnost k prokázání totožnosti policista poskytne způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.*
46. Podle ustanovení § 52 písm. p) zákona o policii *donucovacími prostředky jsou pouta.*
47. Podle ustanovení § 53 odst. 1 zákona o policii *policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.*
48. Podle ustanovení § 53 odst. 2 zákona o policii *před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.*
49. Podle ustanovení § 53 odst. 3 zákona o policii *policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který*
- a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a*
- b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.*
50. Podle ustanovení § 54 zákona o policii *policista je oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby*

- a) zajištěné,
- b) zadržené,
- c) zatčené,
- d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo
- e) převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy,

je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.

G.

51. Krajský soud opět přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž ve vztahu k určení, zda byl zásah nezákonný, vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu správního orgánu. Ve vztahu k výroku II. rozsudku rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).

H.

52. V rozsudku ze dne 30. 7. 2021, č. j. 3 As 329/2020-37, zavázal Nejvyšší správní soud zdejší soud závaznými právními názory:

„[42] Jak již tento soud zdůraznil v rozsudku č. j. 3 As 205/2016-63 (ač tak činil ve vztahu k otázce pasivní procesní legitimace), podaná žaloba není podle svého obsahu formulována jako námitky proti rozpuštění shromáždění podle § 13 zákona o právu shromažďovacím, neboť žalobci se nedomáhali vyslovení nezákonnosti rozpuštění jejich »proti-shromáždění«. Současně, ačkoliv žalobci v původním znění žaloby brojili též proti »bránění žalobcům ve výkonu práva pokojně se shromažďovat k využívání svobody projevu«, v průběhu prvního jednání před krajským soudem svůj žalobní návrh změnili a určení nezákonnosti zásahu do shromažďovacího práva, potažmo souvisejícího práva na svobodu projevu, se již dále nedomáhali. Předmětem sporu v posuzované věci tak není, zda Policie ČR svým zákrokem jako celkem, případně jednotlivými úkony, nezasáhla do uvedených práv žalobců. Krajskému soudu lze vytknout, že učiněnou změnu žalobního návrhu v napadeném rozsudku nerefletoval zcela důsledně. Je to patrné zejména z odst. 5 napadeného rozsudku, v němž krajský soud rekapituloval žalobní návrh a odůvodnění žaloby, a v němž v tomto směru uvedl, že žalobci mají za to, že úkony policistů »bylo zasaženo do [jejich] práva [...] se pokojně shromažďovat a využívat při tom svobody projevu za účelem řešení veřejných záležitostí«.

[43] Podstatou sporu, s ohledem na změnu žalobního návrhu, k níž došlo při prvním jednání před krajským soudem, ve skutečnosti bylo, zda byly splněny zákonné předpoklady (podmínky) pro jednotlivé konkrétní úkony policistů, které byly učiněny vůči žalobcům. Předmětem sporu tak konkrétně byla zákonnost: (i) výzev k prokázání totožnosti žalobců, (ii) hrozby použití donucovacích prostředků v případě neuposlechnutí této výzvy, (iii) postupu policistů spočívajícího v obestoupení osob, mezi nimiž byly rovněž žalobci, nacházejících se v dotčeném čase v ústí Opletalovy ulice, a dočasného znemožnění jejich odchodu, (iv) osobní prohlídky žalobce a), (v) přiložení pout žalobce a), (vi) dočasného omezení osobní svobody žalobce a) ve formě jeho převozu na policejní služebnu. Současně se žalobci domáhali, aby (vii) bylo žalované přikázáno zlikvidovat audiovizuální záznamy dokumentující jejich ztotožnění a záznamy o tomto ztotožnění. (...)

(...)

[45] V pořadí prvním žalovaným úkonem policistů ve vztahu žalobcům byla výzva k prokázání jejich totožnosti. Další úkony pak na tento úkon v podstatné míře navazovaly. V první řadě je tak třeba se zabývat právě zákonností výzvy k prokázání totožnosti, neboť ta v základu předurčuje zákonnost (důvodnost) dalších úkonů, k nimž policisté přistoupili následně. Spornou otázkou tudíž v první řadě je, zda v posuzované věci existovaly zákonné důvody pro zjišťování identity žalobců. Podmínky, za nichž je policista oprávněn vyzvat osobu k prokázání totožnosti, jsou upraveny v § 63 zákona o Policii ČR. Podle § 63 odst. 2 uvedeného zákona (ve znění účinném do 30. 6. 2017) byl policista oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu,

- a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,
- b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení oprávněného k pobytu na území České republiky,
- c) bezdůvodně se zdržující v bezprostřední blízkosti policíí chráněného prostoru nebo v místě, z něhož lze tento prostor účinně ohrozit,
- d) od níž je požadováno vysvětlení,
- e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- f) vstupující do policíí chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející,
- g) která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím,
- h) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo správního deliktu, k požáru anebo jiné mimořádné události,
- i) která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle jiného právního předpisu,
- j) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,
- k) na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti policistu žádá, a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala, nebo
- l) při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.

[46] Jak Nejvyšší správní soud vyložil v rozsudku ze dne 19. 9. 2018, č. j. 1 As 145/2018-57, zákonný důvod k pertruzi přitom musí existovat již v době výzvy k prokázání totožnosti, nelze jej následně domýšlet, či dotvářet jen proto, aby byl nějaký důvod sdělen. Jeho sdělení tedy nesmí být pouze účelové, nýbrž musí mít podklad v reálných skutkových okolnostech. Úkolem soudu v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem je pak posuzovat zákonnost jednání policistů právě z hlediska toho, jaký zákonný důvod byl uveden jako důvod pro výzvu k prokázání totožnosti.

[47] V nynější věci, jakkoliv krajský soud v části napadeného rozsudku, v níž rekapituloval relevantní právní úpravu, zmínil rovněž zákonný důvod vymezený pod písmenem l) citovaného ustanovení, Nejvyšší správní soud považuje s ohledem na vyjádření účastníků řízení a obsah spisového materiálu za nesporné, že výzva k prokázání totožnosti žalobců, byla podepřena zákonným důvodem vymezeným pod písmenem a) citovaného ustanovení, tedy podezřením, že se žalobci dopustili přestupku (přestupek je nutno chápat jako podmnožinu správních deliktů; recentní znění zákona již, v souladu s rekodifikací přestupkového práva, hovoří o přestupcích). Konkrétně přestupku (respektive přestupků) proti právu shromažďovacímu podle § 14 odst. 2 písm. f), případně h) zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016.

[48] Podle § 14 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím, ve znění účinném do 31. 10. 2016, platilo, že přestupku se dopustí ten, kdo nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění [písm. f)], případně neoprávněně úmyslně zabrání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího [písm. g)].

[49] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že pro posouzení, zda byl dán zákonný důvod podle § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR k tomu, aby byla zjišťována totožnost žalobců, není rozhodné, zda se žalobci přestupku, z jehož spáchání byli podezřelí, skutečně dopustili. Tato otázka vůbec není předmětem tohoto řízení, nýbrž teprve případně následného řízení o daném přestupku. Pro posouzení, zda byl naplněn důvod pro výzvu k prokázání totožnosti podle citovaného ustanovení, je rozhodné výlučně to, zda v době příslušného zákroku policistů existovaly reálné skutkové okolnosti, které vyvolávaly relevantní (důvodné) podezření, že se žalobci mohli dopustit jednání, jež nese znaky určitého přestupku. Lze souhlasit se stěžovatelem, že takové okolnosti v posuzované věci dány byly.

[50] Krajský soud úkony policistů při zjišťování totožnosti žalobců fakticky rozdělil na dvě různé výzvy. První výzvu, kterou ve vztahu k účastníkům „proti-shromáždění“ učinil nprap. Bc. J. S., shledal nezákonnou, a dospěl tak k závěru, že jí byl vyvolán nezákonný stav. Tento náhled krajského soudu Nejvyšší správní soud nesdílí. Ze spisového materiálu (viz zejména videonahrávka příslušného úkonu učiněného nprap. S. na DVD 1 a přepis příslušného záznamu, jenž je založen v soudním spisu krajského soudu), je patrné, že uvedený policista účastníkům „proti-shromáždění“, včetně žalobců, sdělil (ač přitom výslovně necitoval relevantní ustanovení zákona o Policii ČR, respektive zákona o právu shromažďovacím), že bude zjišťována jejich totožnost proto, že někteří z nich jsou podezřelí, že se dříve na Horním náměstí, v průběhu proslovů řečníků shromáždění příznivců Dělnické mládeže dopouštěli jednání – hlučení, pískání, používání „hrkaček“ apod. – jímž bránili účastníkům řádné oznámeného shromáždění ve výkonu jejich ústavně zaručeného práva. Uvedeným jednáním totiž měli řečníky řádně oznámeného shromáždění přehlášovat. Ačkoliv v rámci učiněné výzvy k prokázání totožnosti nebylo výslovně jmenováno ustanovení § 14 odst. 2 písm. f), případně b) zákona o právu shromažďovacím, je patrné, že zasahující policisté ke zjišťování totožnosti ideových odpůrců příslušníků Dělnické mládeže, mezi nimiž se nacházeli rovněž žalobci, přistoupili proto, že měli za to, že se někteří z nich dopustili „nepřístojného chování“, jímž bránili jinému ve výkonu shromažďovacího práva, čímž se mohli dopustit některého s uvedených přestupků.

[51] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s náhledem krajského soudu, že příslušná výzva k prokazování totožnosti byla nezákonná pro svou obecnost. Ačkoliv zasahující policista výslovně necitoval relevantní ustanovení právních předpisů, ze samotného podání žalobců je patrné, že důvodu, proč byli vyzýváni k prokázání své totožnosti, v základu porozuměli. V jejich podání, označeném jako »Doplnění žalobních tvrzení a návrhy důkazů«, žalobce a) uvádí, že »Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje ve svém vyjádření tvrdí, že policista S. nás poučil o důvodech prokázání totožnosti, a to z důvodu protiprávního jednání na Horním náměstí, což je pravda« (...) a dále, že »[t]oto poučení se mohlo týkat pouze několika osob a nikoliv všech přítomných, po kterých policie požadovala prokázání totožnosti, protože pouze někteří přítomní se tohoto protiprávního jednání dopustil.« Z uvedené citace je patrné, že žalobci byli poučeni o tom, proč (tj. z jakého zákonného důvodu) je zjišťována jejich totožnost. Důvodem, proč se danému úkonu odmítali podrobit, bylo jejich přesvědčení, že oni konkrétně se žádného protiprávního jednání, jež by mělo znaky přestupku, na Horním náměstí nedopustili, ač připouštěli, že se jej mohli dopustit jiné osoby z dané skupiny. [52] Z výše odkazovaného videozáznamu (DVD 1), který zachycuje poučení, jež žalobcům poskytl nprap. Bc. S. vyplývá, že policisté disponovali videozáznamy jednání skupiny ideových odpůrců Dělnické mládeže, k

němuž došlo na Horním náměstí (»Je to natočené, takže se provede lustrace a potom se to bude vyhodnocovat. A na základě tohoto vyhodnocení budou předvoláni ti, kteří se toho přestupku dopustili, jo?«). Ze samotných videonahrávek, zachycujících jednání některých osob, v nichž policisté spatřovali přestupky podle § 14 odst. 2 písm. f), případně h) zákona o právu shromažďovacím, nebylo možné zjistit totožnost těchto osob. Lze proto považovat za logické a (s ohledem na vzniklou situaci) rozumně proveditelné řešení, pokud policisté provedli perlustraci všech osob nacházejících se ve skupině, s tím, že následně bude možné touto cestou identifikovat totožnost osob, které se dopustily jednání, jež podle jejich názoru neslo znaky přestupku. Důvodem proto tento postup bylo přesvědčení, že osoby, které se mohly dopustit spáchání přestupku, se nacházejí právě mezi osobami srovnávanými v ústí Opletalovy ulice. Policisté proto postupovali tak, že přistoupili ke zjištění totožnosti těchto osob, a to za současného pořizování videozáznamů jejich tváří (tento postup policie je patrný z videozáznamu na DVD 3, jež je součástí správního spisu). Takto pořízený videozáznam ztotožněných osob zjevně policisté následně zamýšleli porovnat s nahrávkami jednání ideových odpůrců Dělnické mládeže, k němuž před tím došlo na Horním náměstí. Tím tak mělo být zjištěno, které konkrétní osoby se svým jednáním (hlučením, pískáním apod.) mohly dopustit přestupku proti právu shromažďovacímu. Na uvedeném postupu policie neshledává Nejvyšší správní soud nic, co by nepřipustně vybočovalo z oprávnění Policie vyplývajícího z ustanovení § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR.

[53] Jakkoli se toho stěžovatelka nedovolává, lze dodat, že oporu pro výzvu ke ztotožnění osob by Policii poskytlo i ustanovení § 63 odst. 2 písm. b) zákona o Policii ČR, neboť kontrolovaná skupina osob se nacházela v blízkosti místa, kde došlo k možnému spáchání přestupku (správního deliktu).

[54] Krajský soud závěr o nezákonnosti výzev k prokázání totožnosti žalobců dále odůvodnil tím, že směřovaly proti účastníkům shromáždění ideových odpůrců Dělnické mládeže, které nebylo rozpuštěno, a tedy podle krajského soudu požívalo (ústavně) právní ochrany, jakkoli nebylo předem jakožto shromáždění řádně oznámeno. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že krajský soud příslušnou argumentací směřuje dvě různé otázky. Na jedné straně otázku (ne)existence zákonných důvodů pro rozpuštění předem řádně neoznámeného shromáždění (v případě shromáždění, které nebylo oznámeno, logicky nepřichází v úvahu jeho zákaz podle § 11 zákona o právu shromažďovacím), které není pro posouzení zákonnosti postupu Policie v dané věci relevantní. Odlišnou otázkou pak je, zda se jednotliví účastníci neoznámeného shromáždění nedopouštěli jednání, vykazujícího znaky přestupku. Ani případná absence zákonných důvodů pro rozpuštění (neoznámeného) shromáždění ve smyslu ustanovení § 12 zákona o právu shromažďovacím nikterak nevylučuje, že se někteří jeho účastníci mohou dopouštět protiprávního jednání, tj. přestupku.

[55] S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že již prvotní výzva k prokázání totožnosti žalobců, učiněná nrap. Bc. S., byla provedena v souladu § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR. Neobstojí proto náhled krajského soudu, že danou výzvou byl vyvolán nezákonný stav. Příslušná výzva byla odůvodněna podezřením, že se žalobci mohli dopustit přestupku proti právu shromažďovacímu podle § 14 odst. 2 písm. f), případně h) zákona o právu shromažďovacím, tedy zákonným důvodem ve smyslu § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR. To, zda se žalobci daného přestupku skutečně dopustili, předmětem tohoto řízení není.

[56] Od závěru, že v posuzované věci byl dán zákonný důvod pro výzvu k prokázání totožnosti žalobců (ač si při poučování o něm mohli zasahující policisté počínat důsledněji a pro účastníky »proti-shromáždění« srozumitelněji a jednoznačněji), se odvíjí náhled Nejvyššího správního soudu na úkon policistů spočívající v zajištění žalobců v ústí Opletalovy ulice (jejich obestoupení

příslušníky Policie) a dočasném znemožnění jejich odchodu z tohoto místa. Nejvyšší správní soud se stěžovatelem souhlasí v tom, že příslušný postup zasahujících policistů byl odůvodněn právě již potřebou a samotným průběhem ztotožnění téměř stovky účastníků »proti-shromáždění«. Současně neshledává žádné pochybení Policie v tom, že osoby podezřelé ze spáchání přestupků proti právu shromažďovacímu nezajistila a nepřistoupila ke zjišťování jejich totožnosti již bezprostředně na Horním náměstí v okamžiku, kdy se měly v průběhu proslovů řečníků shromáždění příznivců Dělnické mládeže dopouštět jednání, v němž Policie spatřovala jednání naplňující znaky příslušných přestupků. Nejvyšší správní soud považuje za logické, že zasahující policisté zohlednili v rámci svého postupu vůči osobám, o nichž měly za to, že brání účastníkům řádně oznámeného shromáždění ve výkonu jejich shromažďovacího práva, rovněž hlediska takticko-strategická, stejně jako své kapacitní možnosti, a tedy v první řadě postupovali tak, aby nedošlo k významnějšímu přímému střetu mezi shromážděnými příznivci Dělnické mládeže a jejich ideovými odpůrci. Pokud by k zajištění dotčených osob nedošlo alespoň později, v ústí Opletalovy ulice, policisté by ani nemohli přistoupit ke zjišťování jejich totožnosti, neboť tyto osoby by místo nejspíše následně opustily.

[57] Nezákonným pak Nejvyšší správní soud neshledal ani skutečnost, že bylo žalobcům dočasně znemožněno opustit prostor, v němž byli obestoupeni příslušníky Policie. Doba, po kterou byli žalobci na místě nuceni setrvat, je pouze faktickým důsledkem toho, že bylo prováděno ztotožnění přibližně 90 osob. V tomto ohledu nelze považovat skutečnost, že žalobce b) byl nucen na místě setrvat přibližně po dobu 85 minut, a žalobce a) do doby svého předvedení na policejní služebnu, za nepřiměřenou.

[58] S ohledem na shora uvedené neobstojí ani argumentace, na jejímž základě nařídil krajský soud žalovanému zlikvidovat veškeré obrazové a zvukové záznamy žalobců pořízené v souvislosti s jejich ztotožněním a záznamy o tomto ztotožnění. Krajský soud učiněný závěr odůvodnil tím, že policisté mohou podle § 62 odst. 1 zákona o Policii ČR pořizovat obrazové a zvukové záznamy osob pouze za podmínky, že je to nezbytné pro plnění jejich úkolů. Tato podmínka přitom podle krajského soudu v posuzované věci nebyla splněna, neboť pořízení videozáznamů nebylo ke zjištění totožnosti dotčených osob nezbytné, jelikož dané osoby svou totožnost prokazovaly převážně svými doklady totožnosti »nebo byly jinak ztotožněny«. Jak již Nejvyšší správní soud vysvětlil výše, tváře jednotlivých osob, tedy včetně žalobců, jejichž totožnost byla zjišťována, byly natáčeny proto, aby bylo možné následně identifikovat osoby, které se měly dopustit přestupků proti právu shromažďovacímu, tj. osoby zachycené na záznamu z Horního náměstí. Postup Policie tedy nebyl výrazem svévole, nýbrž sledoval zákonem aprobovaný důvod. Pouze na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že uvedený závěr nikterak nepředjímá postup Policie při dalším zpracovávání takto získaných osobních údajů, kde je vázána úpravou části první hlavy desáté zákona o Policii ČR (zejména viz povinnosti uvedené v § 60 a § 82 tohoto zákona).

[59] Dalším úkonem policistů, jehož zákonnost je mezi účastníky předmětem sporu, je (osobní) prohlídka žalobce a), k níž policisté přistoupili před tím, než žalobce a) převezli na policejní služebnu, tj. než nastoupil do policejního vozidla. (...)

[60] Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem neztotožňuje. Ačkoliv krajský soud obecně poukazoval na to, že prohlídka osoby je upravena v souvislosti s různými úkony Policie ČR ve vícero ustanoveních zákona o Policii ČR, Nejvyšší správní soud považuje s ohledem na vyjádření účastníků řízení za nesporné (a z téhož náhledu zjevně vycházel i krajský soud), že policisté v nynější věci provedli prohlídku žalobce a) podle § 35 odst. 2 zákona o Policii ČR. Uvedené ustanovení upravuje podmínky, za nichž lze u osoby provést prohlídku primárně za účelem zjištění, zda u sebe nemá zbraň a případně za účelem odebrání takové zbraně.

[61] Ustanovení § 35 odst. 2 zákona o Policii ČR konkrétně stanoví, že [p]olicista je oprávněn provést prohlídku osoby a odebrat jí zbraň, pokud

a) osobní svoboda osoby má být omezena,

b) proti ní směřuje zákrok, nebo

c) proti ní směřuje jiný úkon, brozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň.

[62] Ustanovení § 111 písm. b) zákona o Policii ČR pak vymezuje, že se prohlídkou osoby rozumí prohlídka fyzické osoby prováděná

1. s využitím přímých fyzických kontaktů nebo přímého pozorování odhaleného těla této osoby včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky,

2. osobou stejného pohlaví.

[63] Lze souhlasit se stěžovatelem, že prohlídka žalobce a) byla provedena v souladu s § 35 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR. Žalobce a) byl omezován na osobní svobodě, jelikož byl v souladu s § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR z důvodu odmítnutí vyhovět výzvě k prokázání totožnosti předváděn na policejní služebnu (srov. obdobně rozsudek tohoto soudu ze dne 28. 1. 2016, č. j. 10 As 236/2015-36, odst. 36). Na tento závěr nemá vliv argument krajského soudu, že žalobce a) nekladl odpor a s policisty veskrze spolupracoval. Provedení prohlídky ve smyslu § 35 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR totiž v případě osoby, jejíž osobní svoboda má být omezena, není podmíněno tím, že tato osoba klade odpor [srov. a contrario podmínky provedení prohlídky osoby podle § 35 odst. 2 písm. c) zákona o Policii ČR]. Nelogický je pak argument krajského soudu, že neexistovalo podezření, že by u sebe měl mít žalobce a) zbraň. Zjištění, zda u sebe prohlížená osoba nemá zbraň je totiž právě účelem její prohlídky prováděné ve smyslu § 35 zákona o Policii ČR. Právě za účelem ověření, zda u sebe žalobce a) nemá zbraň, tedy byla jeho prohlídka provedena.

[64] Jako zavádějící [a pro naplnění podmínek vyplývajících z ustanovení § 35 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR irelevantní] je nicméně třeba odmítnout tvrzení žalovaného, že by bylo »nerozumné«, aby se zasahující policisté spoléhali na to, že »mezi jinými ozbrojenými účastníky« právě žalobce a) ozbrojen nebude. Tvrzení, že se žalobce a) vyskytoval mezi osobami, které byly ozbrojeny, nemá žádný podklad ve skutkových zjištěních. Ze spisového materiálu vyplývá výlučně to, že dříve, v průběhu projevu řečníků oznámeného shromáždění, byla u dvou konkrétních osob (V. J. a J. B.) zjištěna přítomnost několika kusů zábranní pyrotechniky, přičemž J. B. vhodil jednu dýmovnici proti účastníkům shromáždění příznivců Dělnické mládeže. Uvedené osoby byly zasahujícími policisty záhy, ještě v průběhu proslovů na Horním náměstí, zajištěny. U obou byla provedena osobní prohlídka podle § 35 odst. 2 zákona o Policii ČR. Žádné zbraně [ve smyslu § 111 písm. e) zákona o Policii ČR] u nich zjištěny nebyly a ze spisového materiálu současně nevyplývá, že by byla zjištěna přítomnost zbraní u kteréhokoliv z jiných účastníků »proti-shromáždění«.

[65] Pro úplnost lze dodat, že nic nenasvědčuje ani závěru, že by prohlídka žalobce a) byla provedena nepřiměřeným způsobem. Příslušná prohlídka, respektive její část, je zachycena na videozáznamu, jenž je součástí spisového materiálu žalovaného (viz DVD 2, 59. minuta záznamu). Z příslušného videozáznamu vyplývá, že prohlídku provedla osoba téhož pohlaví [§ 111 písm. b) bod 2. zákona o Policii ČR]. Současně z něj nevyplývá, že by byl způsob provedení prohlídky jakkoli nepřiměřený jejímu účelu, tedy (pouze) ověření, zda u sebe žalobce a) nemá zbraň, neboť je patrné, že žalobce a) byl policistou na místě pouze v rychlosti »prohmatán« přes oblečení.

[66] Lze tedy uzavřít, že pokud jde o úkon policistů spočívající v provedení prohlídky žalobce a), Nejvyšší správní soud shledal kasační argumentaci stěžovatele důvodnou. Závěr krajského soudu

o nezákonnosti daného úkonu neobstojí, neboť prohlídka žalobce a) byla provedena v souladu s podmínkami vymezenými v § 35 odst. 2 zákona o Policii ČR.“

I.

53. Těmito právními názory je zdejší soud vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).
54. Na tom ničeho nezmění ani podání žalobců ze dne 27. 9. 2021 ani dnešní závěrečný návrh žalobců, které obsahují polemiku s právě citovanými právními názory Nejvyššího správního soudu.
55. Proto podepsaný soud žalobu v rozsahu nynějšího soudního přezkumu zamítl.

J.

56. Žalovaný byl v řízení převážně procesně úspěšný, pročez mu podle § 142 odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého dle § 64 s. ř. s., vzniklo právo na částečnou náhradu nákladů řízení.
57. Soud ovšem shledal, že žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost, a proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu nebo uplatňuje-li stěžovatel stížní body, které napadají závěry o otázkách, k nimž se Nejvyšší správní soud v předcházejícím zrušovacím rozsudku dosud nevyjadřoval - v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Olomouc 9. listopadu 2021

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu